

Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce Posudek oponenta práce

Jméno autora: Martina Cimrmanová

Název práce: Pojetí výchovy dítěte z perspektivy matek žijících v azylových domech

Oponent: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce je velmi aktuální, v literatuře je méně propracované, souvisí především s praxí oboru. Deklarovaným cílem práce je „...zmapovat, popsat a analyzovat, jak chápou výchovu dítěte matky žijící v azylových domech, zejména v kontextu jejich životních příběhů a současné životní situace.“ (s. 1). Struktura jednotlivých kapitol odpovídá zvolenému cíli práce a jejímu zaměření.

Svým způsobem zpracování je práce přijatelným kompilátem základních poznatků, tomu odpovídá také větší procentní podíl shody s jinými publikovanými texty.

První kapitola rámcově představuje několik vybraných sociologických úvah o rodinném životě, funkcích rodiny, podobách rodiny. Text je rozdroben do menších oddílů, **je parná myšlenková osa** úvah autorky, ale **návaznost prezentovaných poznatků je menší**.

Kapitola 2 *Rodina, její problémy a možné sociální vyloučení* je méně propracovaná, autorka nastiňuje problémy funkčnosti rodin, následně krátce přechází k sociálnímu vyloučení a nakonec k chudobě. Jistý vztah mezi těmito koncepty, které popisují stránky života rodin je patrný, ale v práci není rozpracován, pouze jsou vedle sebe řazeny základní poznatky. Celkově působí druhá kapitola nekompaktně, na velmi malém prostoru je pozornost věnována velkému množství témat (funkčnost rodin, sociální vyloučení, chudoba, ohrožení dětí). Podrobněji jsou v následujících podkapitolách, rozpracovány až některé vybrané jevy, které je možné v některých rodinách sledovat (domácí násilí, CAN, osaměle žijící rodiče).

Třetí kapitola nese název *Výchova v rodině jako socializační vzor*, dílčí kapitoly tuto myšlenku příliš neosvětlily, **prosím o podrobnější nástin této úvahy u obhajoby**.

Autorka v této části práce představuje výchovné styly a věnuje se vybraným nežádoucím jevům, které se vyskytují v rodině.

Čtvrtá kapitola *Sociální služby a jejich význam pro rodinu* přináší poměrně komplexní a ucelený pohled na systém sociální pomoci rodinám.

Výzkumné šetření

Plán výzkumného šetření má **propracovanou strukturu**, autorka si stanovila vědecko-výzkumný problém, hlavní výzkumnou otázku, kterou dále specifikovala dílčími výzkumnými otázkami, přehledně je představen výzkumný vzorek i metody použité v průběhu výzkumu.

Vědecko-výzkumný problém je formulován velmi široce a i po stránce jazykové je jeho formulace překombinovaná (viz s. 26). Znění výzkumných otázek upřesňuje výzkumné pole a

čtenář získává přesnější obraz výzkumného zaměření, hlavní výzkumná otázka je však stále velmi rozvolněně definována (viz s. 26-27).

Analytická část práce s nashromážděným materiálem se plně nepodařila. Kategorie jsou koncipovány jako převyprávění rozhovorů, **chybí jim závěr a propracovanější interpretace**. Méně zdařilé propracování analytické části odráží menší míru pochopení využití zvolené strategie. **Přes tento zásadní nedostatek považují zpracování výzkumné části za přijatelné. Autorka prokázala schopnost konstruovat výzkumný plán, zvládla sběr dat v terénu a na úrovni otevřeného kódování dokázala nasbíraná data uspořádat.** To co se nezdařilo, je hlubší propracování kategorií, které by umožnily nastínit vznikající teorii. Škoda, že si autorka zvolila pro zpracování výzkumné části prvky Zakotvené teorie, způsob, kterým předkládá data, by bylo vhodnější opřít o narativní techniky analýzy a interpretace.

Výzkumné šetření naplňuje parametry kladené na bakalářskou práci, jeho výstupy jsou však v důsledku nižší kvality provedeného šetření méně využitelné. Celkově však považují provedené výzkumné šetření za přijatelné a vyhovující požadavkům.

Jazyková a formální úprava práce je na přijatelné úrovni.

Práce se zdroji je na přijatelné úrovni, autorka pracuje s dostatečným počtem zdrojů, reflektuje relevantní poznatky k tématu.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Na straně 8 pracujete s dělením rodin na rodiny: funkční, problémové, disfunkční, afunkční. Disfunkční rodinu charakterizujete jako „rodina, ve které se vyskytují vážné poruchy některých nebo všech funkcí rodiny, které bezprostředně ohrožují nebo poškozují rodinu jako celek, a zvláště vývoj a prospěch dítěte. Tyto poruchy již není rodina schopna zvládnout sama, a proto je nutno učinit řadu opatření zvenčí, známých pod pojmem sanace rodiny.“ Ve světle této charakteristiky vyvstává otázka, máte na mysli disfunkční či dysfunkční rodiny?

2. Prosím o objasnění této myšlenky: „*Spolu s úpadkem společnosti tak souvisí i sociální vyloučení nejen v rámci rodiny.*“ (s. 8)

3. Ve své práci vycházíte z Nováka (2013) a popisujete autoritativní styl výchovy (s. 13), prosím o srovnání autoritativního stylu výchovy a autoritářského stylu výchovy. O jaký styl výchovy se jedná ve vašem textu?

Doporučené hodnocení:

1. 8. 2020

Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová Ph.D.